

Afløb, at Arresø havde frit Løb ned til Roskilde Fjord, at man altsaa afløste Vandkraften og sørgede for at indvinde den Jord, der derved blev tørlagt. Der har tidligere været anstillet Beregninger over, hvor stor en Udgift der vilde være forbundet dermed; men jeg tror ikke, man mere kan rette sig efter det Resultat, man den Gang kom til, fordi Forholdet kan være ret betydeligt forandret siden den Tid. Jeg tror, at nu om Stunder har Industrien ret vanskelige Vilkaar her hjemme, og jeg anser det derfor ikke for udelukket, at man kunde komme til en Aftale med Firmaet Heegaard, der er den ene Bruger af Vandkraften, en Aftale, der var fordelagtigere end den, man havde tidligere. Man kunde maaske ogsaa faa en Aftale med Krigsministeriet, da jo Frederiksværk Krudtværk efterhaanden har forandret sin Drift, saaledes at den ikke mere bruger Vandkraften som tidligere. Jeg tror imidlertid, at selv om man fik disse Overvejelser fuldført, saa vilde det vise sig, at det vilde kræve for store Ofre i disse Tider at skaffe den samme Vandstand i Arresø som i Roskilde Fjord. Jeg tror derfor, man skulde indskrænke sig til at sænke Vandstanden 3 Fod under Sommerflodmaalet. Det tror jeg ikke vilde være uoverkommeligt. Der bliver ikke Tale om en fuldstændig Ophævelse af Vandkraften, kun en delvis, og det forekommer mig, alt vel overvejet, at har Staten i sin Tid solgt Vandkraften, taget Indtægten deraf og solgt den paa saadanne Vilkaar, at det vitteligt har været til Skade for Lodsejerne, saa er det Statens Pligt, baade moralsk og juridisk, at tage dette Spørgsmaal op og søge at rette de Fejl, som paa Grund af den Fremgangsmaade, der blev anvendt ved Salget i sin Tid, ere til Stede og faktisk tyngte haardt paa disse Mænd. Jeg tror ogsaa, at hvis man stillede Opgaven saaledes, at man gik til at overveje Spørgsmaalet om en Sænkning af Vandstanden til 3 Fod, saa man ikke foregreb noget som helst med Hensyn til den fuldstændige Tømning af Søen til samme Vandspejl som Roskilde Fjord, vilde det være en Fremgangsmaade, som ogsaa i det lange Løb vilde betale sig. Den Jord, der derved vilde blive indvunden, vilde komme til Nytte, og derved vilde der skabes et større Opland til Frederiksværk, som i Virkeligheden haardt kan trænge til et saa-

dant Opland. Frederiksværk har i den senere Tid været i Tilbagegang, hvad de industrielle Anlæg og deres Virksomhed angaar. Det Kobbervalseværk, som Frederiksværk tidligere havde, er nu forlagt til København. Der er i det hele Trang til, at man kommer Byen og dens Opland til Hjælp, og jeg skal derfor ogsaa af den Grund henlede Opmærksomheden paa dette Forhold.

Jeg maa maaske med det samme have Lov til at sige i Anledning af nogle Bemærkninger, der forleden Dag kom fra det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) om Frederiksværk Krudtværk, at jeg tror, dette Krudtværk har været en meget nyttig Institution for Staten. Krudtværket har for de Krudtsorters Vedkommende, som leveredes til Staten, ikke konkurreret med private Krudtværker, men derved at Staten har haft sit eget Krudtværk, er det lykkedes dels af følge Fabrikationen af de moderne Krudtsorter saaledes, at man har kunnet levere dem baade til Geværer og Kanoner til Hæren og for Størstedelen ogsaa til Flaaden, dels har man derved beskæftiget danske Arbejdere i en efter Forholdene ret betydelig Udstrækning, og det har været muligt at skaffe disse Krudttyper til Veje til en betydelig billigere Pris, end man maatte have givet, hvis man havde været henvist til Udlandet. Jeg tror heller ikke, det har været det ærede Medlems Hensigt i mindste Maade at kritisere selve Krudtværket; han har ønsket nogle Oplysninger om, hvorledes dets Budget var ordnet. Det skal jeg ikke komme ind paa, det vil jo sikkert den højtærede Minister svare paa. Jeg skal sige, at Krudtværket har været administreret saaledes, at det i Aarens Løb selv har afholdt alle Udgifter til Reparationer og Nyanskaffelser af Maskiner og for en stor Del ogsaa til Nybygninger. Jeg tror derfor, man i enhver Henseende maa sige, at det har været en nyttig og veldet Institution.

Men maa jeg have Lov til, medens jeg taler om Frederiksværk og de Hensyn, der efter min Mening bør vises denne By, ogsaa at pege paa, at Frederiksværk efter vor Formening vilde egne sig fortræffeligt til Anlæget af den Sindssygeanstalt, som der er Tale om, og til hvilken der er udpeget 6 Steder, af hvilke Frederiksværk er det ene.